

Izveštaj o radu pravnica i pravnika Mreže Odbora za ljudska prava u Srbiji (CHRIS)

- 01.01. – 30.06.2006.g. –

Izveštaj pripremio pravni tim Mreže CHRIS:

Aleksandar Milijašević, koordinator pravnog programa Mreže CHRIS
Sonja Perić (pravnica CHRIS office Niš)
Svetlana Stanković (pravnica CHRIS office Negotin)
Muamer Dolovac (pravnik CHRIS office Novi Pazar)
Maja Jovanović (pravnica CHRIS office Vranje)
Ivana Šaković (pravnica CHRIS office Valjevo)
Danica Živković (pravnica CHRIS office Novi Sad)

Mreža Odbora za ljudska prava u Srbiji – CHRIS (u daljem tekstu: Mreža CHRIS) kao svoju osnovnu aktivnost ima pružanje besplatne pravne pomoći građanima i građankama Republike Srbije u slučajevima kada im je od strane države, državnih organa ili organizacija uskraćeno ostvarenje ili zaštita ljudskih prava. Mrežu CHRIS čine 6 nevladinih organizacija sa teritorije Srbije (Niš, Negotin, Novi Pazar, Vranje, Novi Sad, Valjevo). Stalno angažovano osoblje Mreže CHRIS čine 6 koordinatora CHRIS kancelarija, 6 pravnic/ka CHRIS kancelarija i 6 tehničkih sekretara/ica. Na poslovima pružanja besplatne pravne pomoći angažovani su pravnice/c i advokati/ce (ukupno 18 advokata/ica, svaka kancelarija ima angažovana 3 advokata). Od 2004.g. ustanovljena je i funkcija koordinatora pravnog programa Mreže CHRIS.

Specifičnosti rada i delovanja Mreže CHRIS su:

- Mreža CHRIS je jedina Mreža nevladinih organizacija koja se bavi pružanjem pravne pomoći u Srbiji i jedina Mreža koja kontinuirano sprovodi aktivnosti na unapređenju stručnih kapaciteta svih upravljačkih i izvršnih funkcija. Posebna pažnja se poklanja unapređenju stručnih kapaciteta ljudskih resursa angažovanih na poslovima pružanja besplatne pravne pomoć (pravnice/i i advokati/ce).
- Prilikom zastupanja žrtava kršenja ljudskih prava pred domaćim pravosudnim organima advokati (članovi Regionalnog pool-a advokata Mreže CHRIS) u svojim podnescima se pozivaju in a odredbe međunarodnih dokumenata iz oblasti zaštite i ostvarenja ljudskih prava. Naime, pored pravne kvalifikacije određenog slučaja prema domaćim pozitivno-pravnim propisima, advokati Mreže CHRIS u svojim podnescima obavezno navode i odredbe međunarodnih dokumenata (najčešće je u pitanju Evropska konvencija o ljudskim pravima i slobodama) koji su činjenjem ili nečinjenjem državnih organa, organizacija ili službenih lica u datom slučaju povređena. Ovakvim aktivnostima advokata Mreže CHRIS na praktična način se vrši implementacija međunarodnih standarda u domaći pravni saobraćaj, pored toga na direktan način informišemo i stranke u postupku ali i pravosudne organe da je došlo do povrede međunarodnih standarda.
- Regionalni pool advokata Mreže CHRIS je u stanju da pokrije i slučajeve van gradova gde Mreža CHRIS ima kancelarije i to se uprotokom periodu pokazalo jako važnim za region jer oko 50% posto slučajeva pred sudovima su van gradova Mreže CHRIS. Na taj način Mreža pruža direktnu podršku nevladinim organizacijama koje nemaju kapacitete i resurse za adekvatnu pravnu zaštitu u slučajevima kršenja ljudskih prava
- Mreža CHRIS ima mogućnost da delimično obezbedi sredstva za održivi rad poslova pružanja besplatne pravne pomoći. Mehanizam povraćaja novca uloženog u zastupanje strateških slučajeva pred sudom je dogovoren i reguliše se potpisivanjem ugovora između stranke koju branimo i advokata, kao i između advokata i Mreže CHRIS. Stranka u slučaju dobijanja spora obavezuje se da advokatu uplati troškove zastupanja po advokatskoj tarifi i sudske takse. Advokat je u obavezi vodi dužnu pažnju da naplata ide preko njegovog računa. Advokat i Mreža CHRIS takođe potpisuju ugovor kojim se on obavezuje da izvrši povraćaj novca na žiro račun Mreže CHRIS za sve troškove vođenja procesa. Ovakvom metodologijom rada unutar Mreže CHRIS formira se fond za zsatupanje pred pravosudnim organima za buduće slučajeve koje će Mreža CHRIS procesuirati. To je osnova održivosti direktne pravne pomoći Mreže CHRIS.

Opis poslova izvršnih i upravljačkih pozicija u Mreži CHRIS i metodologija pružanja besplatne pravne pomoći

Izvršne pozicije u Mreži CHRIS na poslovima pružanja besplatne pravne pomoći

Pravnice/ci primaju stranke i za svaku od njih popunjavaju predviđeni *formular* (sve kancelarije imaju jedinstvene obrazac popunjavanja formulara). Na osnovu pravne kvalifikacije slučaja (sve kancelarije imaju jedinstven popis slučajeva koji se mogu procesuirati) vrše selekciju onih za koje smatraju da se mogu dalje procesuirati. Predloge odabranih slučajeva, nakon konsultacija sa advokatima svoje kancelarije, šalju na uvid i razmatranje pravnicima iz drugih kancelarija.

Ukoliko ostali pravници/ce, u konsultaciji sa svojim advokatima, odluče da se slučaj može zastupati pred sudom, slučaj se dodeljuje jednom od advokata kancelarije koja je predložila slučaj. Pravnice/ci su obavezni su da pišu *mesečne izveštaje* i da ih šalju Koordinatoru pravnog programa i Koordinatoru CHRIS kancelarije. Odgovorni su Koordinatoru kancelarije i realizuje aktivnosti predviđene projektima i poverene od strane koordinatora kancelarije učestvuje u svim oblicima profesionalnog usavršavanja

Advokati pružaju savete pravnicima CHRIS kancelarija po pitanju odabira slučajeva koji mogu biti procesuirani. Blagovremeno i odgovorno realizuje pravne aktivnosti, te o njima obaveštava svoju matičnu CHRIS organizaciju. Dužni su da zastupaju stranke po prethodnom nalogu i uz saglasnost CHRIS-a, u dobroj veri i prema pravilima struke, a u skladu sa Zakonom i Advokatskim etičkim kodeksom. Mogu odbiti da pruže pravnu pomoć i advokatske usluge u slučajevima kada smatra da je pravni zahtev neosnovan ili nije u skladu sa pravilima iz prethodnog stava, ustati od zastupanja slučaja u svom mestu ili okruženju i mogu zastupati stranke koje im predlože pravnici iz drugih kancelarija.

Upravljačka pozicija u Mreži CHRIS na poslovima pružanja besplatne pravne pomoći

Koordinator pravnog programa organizuje i koordinira projektne aktivnosti pravnog tima Mreže CHRIS, prikuplja i obrađuje mesečne izveštaje pravnic/ka Mreže CHRIS i izrađuje, u saradnji sa pravnicama i pravnicima Mreže CHRIS, šestomesečni i godišnji izveštaj o radu pravnog tima Mreže CHRIS. Pored toga, koordinator pravnog programa Mreže CHRIS koordinira i pospešuje rad unutar Mreže CHRIS kao i saradnju sa drugim srodnim domaćim i međunarodnim organizacijama.

Navedene izvršne pozicije u Mreži CHRIS na poslovima pružanja besplatne pravne pomoći realizuju tri oblika pravne pomoći:

- **pravni savet** – ovaj oblik pravne pomoći podrazumeva pružanje besplatnog pravnog saveta, informacija o načinu i mogućnostima rešavanja određenog pravnog pitanja u vezi koga se stranka obratila Mreži CHRIS. Ovu vrstu pravne pomoći pružaju pravnice i pravnici Mreže CHRIS;
- **pisanje podnesaka** – ovaj oblik pravne pomoći podrazumeva izradu podneska kojima se postupak pokreće ili se podnosi u pojedinoj fazi postupka. Ovu vrstu pravne pomoći vrše advokati/ce Mreže CHRIS uz asistenciju pravnic/ka i pravnik/ica Mreže CHRIS.
- **Procesuiranje slučajeva kršenja ljudskih prava** - nakon pribavljenog mišljenja od strane svih pravnic/ka i pravnik/ica Mreže CHRIS, CHRIS kancelarija koja je predložila procesuiranje određenog slučaja angažuje advokata/saradnika CHRIS kancelarije preduzima aktivnosti na zastupanju stranke i procesuiranju određenog slučaja.

Izveštaj o radu pravnicā i pravnika Mreže CHRIS na poslovima pružanja besplatne pravne pomoći za period 01.01. – 30.06.2006.g.

Prilikom svakodnevnog rada sa strankama, pravnice i pravnici CHRIS kancelarija tokom intervjuisanja stranaka o određenom slučaju prikupljaju i osnovne podatke o strankama i to: polna struktura, obrazovna struktura, radni status stranaka, nacionalna struktura, način obraćanja stranaka CHRIS kancelarijama, način na koji je stranka saznala za Mrežu CHRIS. Prema prikupljenim podacima za period 01.01. – 30.06.2006.g. ženska populacija se u neznatno većem broju obraćala CHRIS kancelarijama u odnosu na mušku populaciju. Jedan od razloga za ovakvu situaciju je i povećan broj stranaka koje se obraćaju u vezi slučajeva nasilja u porodici. Prema obrazovnoj strukturi stranaka najviše nam se obraćaju stranke sa srednjom stručnom spremom i nižom stručnom spremom odnosno populacija stanovništva koja najviše trpi posledice tranzicije srpskog društva (takozvane "žrtve tranzicije"). Ovaj podatak potkrepljuje i podataka da se Mreži CHRIS najviše obraćaju nezaposlena i zaposlena lica. Prema nacionalnoj strukturi, Mreži CHRIS se najviše obraćaju građani i građanke srpske, romske i bošnjačke nacionalnosti. Stranke se najčešće lično obraćaju CHRIS kancelarijama uz prethodno obraćanje telefonom. Stranke se u najvećem broju slučajeva na osnovu preporuke prethodnih korisnika usluga Mreže CHRIS opredeljuju da se obrate za pravnu pomoć Mreži CHRIS. Indikativno je da i državni organi sve više prepoznaju značaj rada i postojanja CHRIS kancelarija, te se ne retko dešava da je stranka upućena od strane državnih organa. Ovaj podatak govori o prepoznatljivosti Mreže CHRIS na lokalnom nivou od strane državnih organa i legitimise Mrežu CHRIS kao važnog činioca na lokalnom nivou u poslovima ostvarenja i zaštite ljudskih prava i sloboda. S obzirom da lokalni mediji kontinuirano prate i izveštavaju o svim realizovanim aktivnostima Mreže CHRIS, ne iznenađuje nas podatak da se građani i građanke obraćaju CHRIS kancelarijama nakon što su preko lokalnih medija saznali za vrstu usluga koje im može pružiti Mreža CHRIS. Takođe u izveštajnom periodu ostvaren je značajan pomak u prepoznavanju mreže CHRIS kao jedinstvenog pružaoca pravne pomoći na teritoriji Srbije od strane domaćih i međunarodnih organizacija. Kao jedan od rezultata postojećeg rada i kapaciteta mreže je svakako rad u neformalnoj koaliciji za reformu pravne pomoći koja je izradila Predlog mogućih rešenja Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći o kome su se veoma pozitivno izjasnili predstavnici PILLI i UNDP. Glavna intencija ovog predloga je institucionalizacija sistema pravne pomoći koju pružaju NVO i aktivna participacija NVO u procesu demokratizacije našeg društva i usklađivanje pravnog sistema sa propisima Evropske unije. Kako se koaliciji priključio i CUPS, u narednom periodu očekuje se nastavak rada na kompletnom uređenju oblasti pravne pomoći u našoj zemlji.

Tabela 1. Struktura stranaka

Broj stranaka	416
Polna struktura stranaka	
Ženska populacija	202
Muška populacija	195
Obrazovna struktura	
Visoka stručna sprema	26
Viša stručna sprema	20
Srednja stručna sprema	135
Niža stručna sprema	83
Kvalifikovani radnici	2
Bez stručne spreme	3
Radni status stranaka	
Zaposleni	96
Nezaposleni	112
Penzioneri	39
Domaćica	1
Student/kinja	4
Učenik/ca	1
Ostalo	10
Nacionalna struktura stranaka	
Srbin/Srpkinja	116
Bošnjak/Bošnjakinja	36
Rom/Romkinja	40
Bugarin/Bugarka	2
Hrvat/Hrvatica	4
Vlah/Vlahinja	22
Rumun/Rumunka	1
Mađar/Mađarica	6
Slovak/Slovakinja	3

Rusin/Rusinka	1
Srbija i Crna Gora	1
Egipćanin/Egipćanka	1
Neopredeljeni	8
Način obraćanja stranaka	
Lično	295
Telefon	114
E-mail	6
Pismo	1
Na koji način je stranka saznala za CHRIS kancelarije	
Preporukom od drugih	144
Mediji	55
Uput od državnih organa	66
Internet	9
Na drugi način	39

Tabela 2: Struktura usluga

Struktura usluga	
Pravni savet	149
Uput	26
konsultacija	42
Pisanje podneska	102
Informacija	17
Novi procesuirani slučajevi u 2006.g.	3

Prema pravnoj kvalifikaciji Mreže CHRIS u izveštajnom periodu najviše je bilo slučajeva koji se odnose na povredu prava na poštovanje privatnog i porodičnog života. U najvećoj meri su u pitanju slučajevi nasilja u porodici. Porast broja stranaka koje se obraćaju zbog problema nasilja u porodici može se opravdati činjenicom da je novo prodično i krivično zakonodavstvo definisalo nasilje u porodici kao krivično delo i uspostavljeni su mehanizmi kako za zaštitu žrtava nasilja u porodici, tako i za kažnjavanje nasilnika. Zbog nedostatka sudske prakse u ovom delu, s obzirom da se radi o novom institutu koji nije bio predviđen prethodnim zakonom o braku i porodici, dolazi do određenih propusta u sudskim postupcima. Tako postupajuće

sudije u predmetima po tužbama radi zaštite od nasilja u porodici, sprovode postupak mirenja, tj. postupaju identično postupcima za razvod braka. Uočeni su problemi u primeni novog Porodičnog Zakona a naročito odredaba koje se odnose na razvod braka. Naime sudije u nedostatku nove prakse i relevantnih obuka nastavljaju, da postupke razvoda braka vode po starom Zakonu. Ovo je naročito primetno u postupcima sporazumnog razvoda braka u kojima se ne koriste medijacija i posredovanje već se postupak sprovodi na formalni deo. Takođe dezavuišu se odredbe o sadržini sporazuma o razvodu braka – tj sporazuma o deobi zajedničke imovine tako što ih sud propušta a stranke prihvataju u želji da se postupak što pre okonča.

Konstantan je broj stranaka sa problematikom iz radnih odnosa. Naime, stranke uglavnom iznose pritužbe na neažurnost sudova u procesuiranju slučajeva iz oblasti radnih odnosa, ali i pritužbe na izvršenje sudskih presuda iz ove oblasti. S obzirom da se ovaj problem javlja u kontinuitetu može se doći do zaključka da država nema adekvatne mehanizme za zaštitu i ostvarenje prava radnika. I dalje postoji vakuum u pravnoj zaštiti radnika naročito do momenta donošenja potrebnih akata ili pokretanja postupaka (stečaj, privatizacija, i sl.) jer se radi uglavnom o firmama koje ne isplaćuju nikakve obaveze prema radnicima, tako da se oni do pokretanja nekog postupka vode kao zaposleni a u stvari su kategorija socijalno ugroženih.

Iako je Evropska konvencija o ljudskim pravima i slobodama sastavni deo domaćeg pravnog sistema, da su brojni nosioci pravosudnih funkcija prošli edukativne radionice o primeni ove konvencije, kroz rad Mreže CHRIS je primetno da je u porastu broj stranaka koje se obraćaju zbog povreda prava na pravično suđenje. Daleko najveći broj stranaka ima pritužbe na dužinu trajanja sudskih postupaka pred domaćim sudovima a pritužbe se odnose na sve sudske instance (od prvostepenih do VSS) (npr: povreda prava na pristup pravosuđu, povreda prava na pristup državnim organima pod jednakim uslovima, povreda prava na ulaganje pravnog leka, povreda prava na postupanje suda u razumnom roku, i sl.). Kako se u periodu od početka primene Evropske konvencije o ljudskim pravima i slobodama nije posvetila pažnja informisanju građana primetan je veliki broj stranka koji ne poznaju mehanizme zaštite ljudskih prava po EK kao ni nadležnost Evropskog Suda te mnogi traže zaštitu pred ovim telom smatrajući ga višom instancom kojoj se obraćaju nezadovoljni odlukama domaćih sudova. S obzirom da je Vlada Republike Srbije nedavno usvojila Nacionalnu strategiju za reformu pravosuđa, Mreža CHRIS očekuje da će se u nastupajućem periodu nadležno ministarstvo pravde Republike Srbije preduzeti neophodne mere za poštovanje i primenu člana 6 Evropske konvencije o ljudskim pravima i slobodama.

Uočeno je osim toga da je neophodno pojačati javnu kontrolu poreskog postupka. Na primer, analizom rada i pritužbama koje advokati dobijaju od naših sugrađana, ustanovljeno je da se prilikom sprovođenja postupka krši član 6 Evropske konvencije o ljudskim pravima (" Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj tužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona"). Prilikom poreskog postupka isti organ (Poreska uprava) vrši kontrolu, pokreće prekršajni postupak, odlučuje i donosi odluku i rešava o žalbi.

Takođe uočene su i nepravilnosti u primeni novog Zakona o maloletnim učiniocima krivičnog dela koje se odnose na pravo maloletnika da od prvog saslušanja ima branioca tj punomoćnika. Dok se odredbe vezane za okrivljene mal uglavnom poštuju u postupcima gde je mal lice oštećeni i koji su u nadležnosti Opštinskih sudova uglavnom se mal oštećenom tek posle davanja izjave postavlja punomoćnik.

Primećeno je da stranke bolje prepoznaju i formulišu svoje zahteve za pravnom zaštitom ali i dalje ne poznaju mehanizme zaštite istih. Najveći problem za stranke je nadležnost državnih organa u raznim postupcima zaštite te se osim funkcije pravnog savetovanja mnogim strankama pruža i informativno

edukativna usluga upoznavanja sa pravnom regulativom i postupcima za zaštitu i ostvarenje nekog prava. S obzirom na veliki broj novousvojenih Zakona primetno je slabije snalaženje građana i nepoznavanje novouspostavljenih odnosa i oblika zaštite. Takođe veliki broj novih zakona dovodi do neujednačenosti sudske prakse i neprimenjivanja novih odredbi od strane sudova što kod građana dodatno izaziva osećaj pravne nesigurnosti.

Kroz realizovanje aktivnosti na pružanju pravne pomoći građanima kancelarije Mreže CHRIS su prepoznati od strane građana ne samo kao pružaoci konkretne pravne pomoći već i kao mesto na kome građani mogu da se informišu i edukuju o svojim pravima. Iako građani pokazuju veći stepen prepoznavanja svojih prava, mehanizmi njihove zaštite i ostvarivanja još uvek predstavljaju nepoznanicu za građane. Naročito razlikovanje široke lepeze prava od užeg korpusa ljudskih prava (kao odnosa pojedinca prema državi) predstavlja problem za građane. Takođe povećava se broj građana koji traže zaštitu prava pred međunarodnim telima i institucijama posebno pred Evropskim sudom za ljudska prava. Iako se građanima pružaju neophodne informacije o nadležnosti i procesnim pretpostavkama za obraćanje Evropskom sudu za ljudska prava, u većini slučajeva ovaj sud se posmatra kao treća instanca i konačna pravda za nezadovoljstvo građana odlukama domaćih sudova. U vezi sa navedenim, Mreža CHRIS će u nastupajućem periodu pripremiti predlog projekta čiji će osnovni cilj biti edukacija građana o procesnim pretpostavkama i načinima pravne zaštite prava kod Evropskog suda za ljudska prava.

Tabela 3: Pravna kvalifikacija slučajeva

Pravna kvalifikacija	
Pravo na život i zdravlje	3
Zabrana mučenja (torture) i pravo na telesni integritet	10
Pravo na slobodu i sigurnost	2
Pravo na pravično suđenje	41
Pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života	97
Pravo na slobodu misli, savesti i veroispovesti	1
Pravo na slobodu izražavanja	2
Prava iz oblasti radnih odnosa	78
Zabrana diskriminacije	2
Problemi izbegličke populacije	2
Zaštita imovine	34
Pravo na slobodne izbore	1
Ostalo	3

Od 01.03.2004.g. Mreža CHRIS samostalno realizuje poslove pružanja pravne pomoći. Mreža CHRIS je pred domaćim pravosudnim organima procesuirala 34 slučaja povrede ljudskih prava. U slučajevima koje je Mreža CHRIS do sada procesuirala došlo je do povrede sledećih članova Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama:

Član Evropske konvencije o ljudskim pravima o osnovnim slobodama	Broj slučajeva pred domaćim pravosudnim organima
Član 2. – Pravo na život i zdravlje	3
Član 3. – Zabrana mučenja	15
Član 6. – Pravo na pravično suđenje	1
Član 8. – Pravo na poštovanje privatnosti i porodičnog života	4
Član 10. – Pravo na slobodu izražavanja	2
Član 13. – Pravo na delotvorni pravni lek	2
Član 14. – Zabrana diskriminacije (na osnovu nacionalne pripadnosti)	14

U izveštajnom periodu advokati Mreže CHRIS su procesuirali 5 novih slučajeva povrede ljudskih prava:

CHRIS office Vranje:

1. slučaj -

OKZ (krivično delo nasilja u porodici);
 Porodični zakon (nasilje u porodici, čl.197.)
 Evropska konvencija o ljudskim pravima:
 Pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života (čl.8.EKLJP);
 Jednakost supružnika (čl.5. PROTOKOL br.7 uz EKLJP)

2. slučaj - Domaće zakonodavstvo:

OKZ (čl.344. – kriv.delo nasilničko ponašanje)
Deklaracija o pravima i odgovornostima pojedinaca/ki, grupa i društvenih organa u unapređivanju i zaštiti univerzalno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda. (br.53/144) ČL.12.ST.2. i 3.

CHRIS office Niš – u izveštajnom periodu je pokrenut 1 slučaj, povreda člana 3. Evropske konvencije o ljudskim pravima i slobodama

CHRIS office Valjevo – u izveštajnom periodu pokrenuta 2 nova slučaja. U jednom slučaju se radi o povredi člana 3 Evropske konvencije o ljudskim pravima i slobodama. U drugom slučaju se radi o **povredi člana 1. Protokola I uz Evropsku konvenciju o ljudskim pravima i slobodama.**

CHRIS office Niš

- U prvom slučaju je u pitanju povreda člana 3. Evropske konvencije o ljudskim pravima.
- Drugi slučaj je krivično delo nasilja u porodici čl.194 st.1 KZ RS kao i povreda Protokola čl.5 br.7 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

CHRIS office Vranje

- U trećem slučaju je u pitanju povreda odredaba Konvencije UN o pravima deteta

U izveštajnom periodu na teritoriji delovanja Mreže CHRIS desila su se dva napada na branioce ljudskih prava – pravnicu CHRIS office Vranje Maju Jovanović i advokaticu CHRIS office Vranje Violetu Tasić. U nastupajućem periodu Mreža CHRIS će preduzeti neophodne pravne radnje na zaštiti svojih članova i saradnika.

Na osnovu analize slučajeva povrede ljudskih prava koje advokati Mreže CHRIS zastupaju pred sudovima došlo se do sledećih činjenica: u predstavljenim slučajevima primećeno je da postoje elementi kršenja ljudskih prava prema međunarodnim dokumentima koji su obavezujući za Republiku Srbiju. Prvenstveno se misli na Evropsku Konvenciju o osnovnim ljudskim pravima i Evropsku konvenciju protiv mučenja i nehumanog postupanja *kao i sličnih Konvencija usvojenih od strane članica Ujedinjenih Nacija*. Postoje elementi koji upućuju da je došlo do kršenja pojedinih članova ovih i drugih Konvencija, kako od strane državnih organa, tako i sudova i tužilaštava. Prilikom određivanja pritvora nije se, *najčešće*, vodilo računa o standardima koje je uspostavio Evropski sud za ljudska prava na osnovu Evropske konvencije o ljudskim pravima. Takođe prilikom postupka u kom su stranke maloletnici postoje razlozi da se postavi pitanje i dužine postupka, pošto ovi moraju da traju što je kraće moguće. *S druge strane, postoji obaveza državnih službenika da trpe kritiku javnosti i da javnost bude upoznata sa njihovim radom.* Takođe, postoje pojave diskriminacije prema etničkoj pripadnosti ili poreklu. Navodimo samo neke elemente koji ukazuju da pored osnovne optužbe postoje i *elementi kršenja drugih osnovnih ljudskih prava* na koja treba obratiti više pažnje. Takođe, prema *navodima* advokata Mreže CHRIS tužilaštvo je *po pravilu* sporo u rešavanju prijavi. Prisutno je odugovlačenje sa donošenjem rešenja po prijavi, formalizma i najčešće odbijanje da se povede postupak protiv policajaca koji su počinili navedena kršenja. Takođe, zapaža se da tužioci zanemaruju svoju obavezu da sve slučajeve *zlostavljanja* detaljno prouče i *posvete im posebnu pažnju*, što im je dužnost prema ustanovljenim standardima koji važe i za Republiku Srbiju. Nije nam poznato da je u bilo kom prijavljenom slučaju, tužilaštvo preduzelo bilo koju dodatnu radnju da bi utvrdilo navode iz prijave. Primećeno je da u radu tužilaštva postoji i efekat "*male ili lokalne sredine*" na čemu mreža treba dodatno da radi i boriti se protiv ovakve pojave. Sudstvo pokazuje sporost u rešavanju povreda koje su navedene u predstavljenim slučajevima.

Iz tog razloga Mreža CHRIS će uputiti dopise sledećim državnim institucijama sa zahtevima za urgencije, prava nadzora i izuzeća u određenim slučajevima:

- a) Vrhovni Sud Srbije
- b) Republički javni tužilac
- c) Ministarstvo za rad i socijalna pitanja Vlade Republike Srbije
- d) Savet za brigu o deci Vlade Republike Srbije